

## Z eposu Karel Veliký a papež Lev:

- Karel má všestranné vlohy, je moudrý a ve všem zná míru,  
vzdělaný je i bystrý, a stkví se chápavou myslí.  
Také své jméno, Karel, on nikoli nadarmo nosí: 55  
je totiž pro lid nejdražším světlem, je moudrostí země,  
světlo, které je pokladem vzácným a ozdobou slavnou  
poddaných, je ctí lidu a nadějí národa svého.  
Již tehdy na počátku byl jeho vznešený původ 60  
příslibem jeho jasného ducha; jak jasně skvělými činy  
mocně ve světě září, rozvážný, vzdělaný, skromný,  
osvícený i vlídný, učený, laskavý, ctnostný,  
milý, zvláště spravedlivý a zbožný, bohatýr slavný,  
královský vladař na nejvyšším trůnu a Augustus mocný, 65  
skvělý rozhodčí, soudce, jenž má vždy s chudými soucit,  
milovník míru, půvabný, štedrý svou laskavou péčí.
- Vyniká v gramatice a nikdo určitě nikdy  
tohoto umění znalý neuměl přednášet lépe.  
Také v rétorice je předním a významným mistrem,  
neboť nad všechny krále a vůbec na celém světě 70  
nejlepším řečníkem je – tak výmluvně vládne svou mluvou,  
před jeho výroky sám slavný Cato se v pozadí krčí,  
nad Markem Tulliem vítězí medový tok jeho řeči,  
jeho výrokům ustoupit musí sám výmluvný Homér.  
Také v umění dialektiky je nad staré mistry. 75  
Vyzná se také v kvadriviu, v těch uměních dalších,  
i zde je bezpečně veden svou znalostí principů světa.  
Je v nich poučen dobře, i v těchto znalostech vzkvétá.  
Právě a jenom on byl schopen si osvojit všechno,  
nacházet skryté cesty a veškerá tajemství poznat, 80  
neboť sám Bůh mu zjevil, jak svět se zrodil, jak žije.  
Odhalil cesty, co k znalostem vedou, a tajemný přístup  
k vědám, a ona mocná a tajná kouzelná slova.  
Jenom on, nanejvýš zbožný, byl schopen přijmout ty dary,  
stojí tak nad všemi mistry, co svobodným uměním učí: 85  
o kolik císařskou výsostí ční nad ostatní krále,  
o tolik vyniká nade všechny i v umění, vědách.
- Chválit velikost tohoto krále je nad naše síly,  
řečí vládnem jen skromně. Či myslíš, že umíme popsat  
jeho činy? Vždyť na ty by nestačil antický básník! 90  
Nad mé nadání ční král Karel svou spravedlností,  
hlava světa i miláček lidu a okrasa jeho,  
Evropy ctihodný vrchol, bohatýr, nejlepší otec,  
Augustus.